

ת"פ 55410/09/20 - מדינת ישראל ע"י שלוחת התביעות עכו נגד א.ג.

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 55410-09-20 מדינת ישראל נ' ג'

בפני מאשימה נגד נאשם
כבוד השופטת שושנה פיינסוד-כהן
מדינת ישראל ע"י שלוחת התביעות עכו
א.ג.
ע"י ב"כ עוה"ד זכי כמאל

החלטה

1. לפני בקשה לאפשר לסנגור לקבל לידי העתק קלטת תיעוד חקירת ילדים.

2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות אלימות במשפחה.

על פי הנטען בכתב האישום בתם הקטינה של בני הזוג (המתלוננת והנאשם), נכחה באירוע התקיפה, או לפחות בחלקו, ניסתה להרחיק את הנאשם מן המתלוננת ואף נטען כי הכתה בו בגבו על מנת שיפסיק להכות את המתלוננת.

3. חוקרת הילדים אשר גבתה את עדותה של הקטינה, עדת תביעה מס. 19, העידה בבית המשפט בחקירה ראשית. לא התקיימה חקירה נגדית באותה ישיבה שכן הסנגור טען כי לא קיבל לידיו במסגרת חומר החקירה את תמליל החקירה של הקטינה וכן את העתק קלטת החקירה. על אף שהתובעת טענה כי התמליל כן הועבר, העבירה התובעת את העתק התמליל לסנגור. הסנגור עותר כעת לקבל לידיו גם את העתק קלטת תיעוד החקירה.

המאשימה מתנגדת להעברת העתק קלטת תיעוד חקירת הבת וטוענת כי על הסנגור לצפות בקלטת במשרדי המאשימה.

4. סעיף 5 לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955 מסדיר סוגיה זו כדלהלן-

(א) הוראות סעיפים 74 ו-75 לחוק סדר הדין הפלילי יחולו על קלטת חקירה ועל תמליל, בשינויים אלה:

(1) התובע יעביר לידי הנאשם את התמליל;

עמוד 1

(2) הנאשם זכאי להאזין לקלטת החקירה, לצפות בה, ולהשוות את תוכנה לאמור בתמליל;

(3) הנאשם אינו זכאי להעתיק את קלטת החקירה, להוציאה ממקום הימצאה הקבוע או לקבל לידיו את העתקה, אלא אם כן הורה בית משפט אחרת, מטעמים מיוחדים שיפרט; הורה בית משפט כאמור, חייב הנאשם להחזיר את קלטת החקירה וכל העתק שלה, וכן את התמליל, לתיק בית המשפט, בתום ההליך המשפטי, אלא אם כן קבע בית המשפט מועד אחר להחזרתם כאמור.

(ב) לענין סעיף זה, "הנאשם" - לרבות מי שפועל מטעמו כמפורט בסעיף 74(א) לחוק סדר הדין הפלילי.

5. מן הסעיף ניתן ללמוד כי הסנגור, המייצג את הנאשם אינו יכול לקבל לידיו את העתק קלטת החקירה "אלא אם כן הורה בית משפט אחרת, מטעמים מיוחדים שיפרט"; קרי, ללא טעמים מיוחדים לא ניתן להעביר לסנגור את העתק קלטת חקירת הבת, ועליו לצפות בה במשרדי המאשימה.

6. הסנגור טוען כי מתקיימים טעמים מיוחדים וכי מאחר ולא מדובר בעדות של קטין שהוא נפגע עבירה, ובשים לב לכך שהקטינה היא בתו של הנאשם, הרי עוצמת הטעמים המיוחדים הנדרשים לצורך כך הינה ברף נמוך באופן משמעותי.

7. כמו כן טוען הסנגור כי "הצפייה בקלטת במשרדי המאשימה אינה מספיקה על מנת לאפשר לו ניהול מקסימלי של הגנתו ויש בה כדי לפגוע בה מהותית שכן מקריאת התמליל עולה הצורך בצפייה מדוקדקת חוזרת ונשנית של מספר קטעים אשר מהותיים ביותר להגנת הנאשם". הוא מוסיף ומבהיר כי נדרש לצפייה חוזרת ונשנית במקטעים רבים והשוואת תוכנם של אלו לחומרי חקירה אחרים, הכול אינו יכול להתבצע במשרדי המאשימה.

8. מן הבקשה מתברר אם כן, כי הסנגור טרם צפה בקלטת כלל וכלל ולא ברור על בסיס מה מסקנותיו לעיל שכן, טרם השווה את התמליל אשר בידיו לקלטת ואינו יודע האם בקלטת אכן חומר נוסף אשר עשוי לסייע בידיו.

9. הסנגור מדגיש כי העברת הקלטת לידיו אין בה חשש לפגיעה בפרטיות הקטינה שכן אינה קורבן עבירת אלימות אלא עדה לאירוע הנטען. היא בתו של הנאשם אשר אין לו כל אינטרס לפגוע בכבודה ואין חשש שיפיץ את הקלטת או יעשה בה שימוש.

10. הסנגור מפנה לפסיקת בית המשפט המחוזי בחיפה בב"ש (חי') 2093/06 ציצאשוילי יוסף נ. מדינת ישראל.

11. ביהמ"ש העליון ב בש"פ 19/06 פלוני ואח' נ. מ"י התייחס לסעיף זה להסדר החקיקתי וקבע-
עמוד 2

"הסדר זה משקף את הצורך באיזון ראוי בין זכות הנאשם למשפט הוגן כחלק מזכותו החוקתית לחירות אישית (השווה בש"פ 2043/05 מדינת ישראל נ' זאבי, פסקה 12) לבין ערך ההגנה על שלומו הנפשי של הילד הנחקר מפני פגיעה צפויה בו העלולה להסב לו נזק רב. על רקע איזון זה, מתח המחוקק אבחנה בין תמליל ההקלטה, וכן עצם הצפייה וההאזנה לה, הנתונים לנאשם כדי להכין את הגנתו, לבין העברת תעתיק הקלטת לידי, שהיא בדרך כלל אסורה. הטעם באבחנה זו נועד, מצד אחד, ללכת כברת דרך משמעותית בהגנה על זכותו הדיונית של הנאשם, אך מנגד, דרך זו נעצרת בנקודה שבה עלול להיגרם נזק בלתי הפיך לילד הנחקר באם הקלטת עצמה תפורסם ברבים. עוצמתה של הקלטה חזותית או קולית שבה ילד מעיד היא ניכרת, ולפיכך היא גם טומנת בחובה סיכון מפני שימוש לרעה העלול לפגוע בקטין; למניעת סכנה זו נועדה ההגנה הניתנת בחוק. מן העבר האחר, הפגיעה הנגרמת לזכות העיון של הנאשם, בשל חוסר יכולתו לקבל לידי את העתקי הקלטות גופן, היא על פי רוב שולית, ואינה נוגעת בשורשה המהותית של זכות זו, בהנחה שמעמידים לנאשם ולבא כוחו, ובמידת הצורך לאנשים נוספים מטעמו, תנאי צפייה מתאימים בקלטות במיתחם הפרקליטות. בנסיבות אלה, הצרתה של זכות העיון הנתונה לנאשם נוגעת, על פי רוב, למישור הנוחות, ואינה מגעת כדי פגיעה במהותה של הזכות (בש"פ 6022/96 מדינת ישראל נ' מני מזור, פד"י נ(3) 686, 688).

החוק הותיר פתח, בנסיבות מיוחדות ומטעמים מיוחדים, להעביר העתק של קלטת החקירה לידי של הנאשם. הוא לא פירט מה הן אותן נסיבות מיוחדות, אולם על רקע מכלול האינטרסים והערכים המוגנים בהסדר הכולל כולו, ונוכח האיזונים שהוחלו בהסדר שנקבע, ההנחה המתבקשת היא כי נסיבות מיוחדות כאמור מתרחשות מקום שמניעת מסירתם של העתקי קלטות לנאשם עלול לפגוע מהותית בהגנתו. זכות הנאשם להליך הוגן הינה זכות יסוד במשפט הפלילי והחוקתי, ומכאן שהמבחן הראוי לענין זה הוא, באיזו מידה אי העברת הקלטות עצמן לידי הנאשם, מעלה חשש סביר לפגיעה מהותית ביכולתו לנהל את הגנתו (השוו: בש"פ 2043/05 הנ"ל, פסקה 13). לצורך כך, על הפגיעה הנטענת להיות מהותית לניהול ההגנה, ואין די בפגיעה במישור הנוחות בלבד. פגיעה מהותית כזו עלולה להתרחש מקום שמדובר בהיקף חומר חריג שבלא מסירתו לידי הנאשם תקופח יכולתו להכין את משפטו, או כאשר צפייה בקלטות לאור טיבן אינה יכולה להתקיים באופן ראוי במשרדי התביעה הכללית, מטעם זה או אחר."

12. בת המשפט המחוזי בחיפה בעניין ציצאשוילי מדגיש את הזכות החוקתית של הנאשם להליך הוגן ומדגיש כי כאשר אין כל ראיה לסיכון לשלומו של הקטין מעצם העתקתה של הקלטת, יש לאפשר לסנגור לקבל לידי העתק ממנה. באותו מקרה מוצא כב' הנשיא שפירא כי על אף קיומה של ההלכה בדבר צורך בטעם מיוחד כדי להורות על העתקתה של הקלטת, ככל שהסיכון לקטין פחות כך גם עוצמת הטעם המיוחד פוחתת עד כדי כך כי כאשר אין למעשה כל סיכון לקטין נוחיות באופן הצפייה בקלטת יכולה להוות טעם מיוחד מספק.

13. בעניין ציצאשוילי דובר בקטין שהיה עד שהוא בן משפחתם של נאשמים באירוע תקיפה ושווד של מי שאינו ממשפחתם. שם קבע כב' הנשיא המחוזי בחיפה, השופט שפירא, כי אין כל ראיה לסיכון שלומו של הקטין מעצם העתקתה של הקלטת למסירת ההעתק, תחת מגבלות מתאימות.

14. איני סבורה כי זה הוא המקרה אשר בפני. במקרה אשר בפני מדובר בקטינה אשר הייתה עדה לאירוע אלים על פי הנטען בין שני הוריה. שני ההורים מצויים בסכסוך גירושין אשר מן העדויות נחזה להיות סכסוך לא

פשוט, כפי שניתן להתרשם מעדות המתלוננת, אמה של הקטינה, משאלות הסנגור ומתשובותיה. הקטינה מסרה חקירה בפני חוקרת הילדים שיש בה לכאורה כדי להפליל את אביה. אין המקרה דומה למקרה ציצאשויילי.

15. בנסיבות אלו, כאשר הבקשה הוגשה מבלי שהקלטת כלל נצפתה ולא ידוע אם אכן נדרשים כל המאמצים אשר הסנגור מתאר על מנת ללמוד את הקלטת ולהפיק ממנה את מירב ההגנה לנאשם, דין הבקשה להידחות.

16. לפיכך הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ט חשוון תשפ"ג, 13 נובמבר 2022, בהעדר הצדדים.